

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศไทยแต่เดิมยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่นำมาใช้บังคับ กรณีการคุ้มครองผู้บริโภค (Consumerism) “ผู้บริโภค” (Consumer) คำนียามตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522¹ ถือได้ว่าผู้บริโภค คือ ทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็น ด้านการเมือง (Politics) ด้านเศรษฐกิจ (Economy) หรือด้านสังคม (Social) ซึ่งรัฐบาลถือว่าเป็นภารกิจหลักอันหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองที่พึงมีตามกฎหมาย ประเทศไทยเริ่มมีการขยายตัวทางด้านระบบเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ระบบการจำหน่ายสินค้า² (Goods) และการบริการ³ (Services) มีความสลับซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศในฐานะผู้บริโภค ไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากผู้บริโภคแต่ละคนมีฐานะที่ไม่เท่าเทียมกันกับผู้ผลิต จึงทำให้ผู้บริโภคต้องตกเป็นผู้เสียเปรียบในสังคม⁴ เพราะไม่สามารถทราบถึงภาวะตลาด และความจริงที่เกี่ยวกับคุณภาพ และราคาสินค้าต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องทันทั่วทั้งที่ อันก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหาย และไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคได้ง่าย และเมื่อมีกรณีพิพาทกัน ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับผู้บริโภค ผู้บริโภคย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครอง

¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการและหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม

² พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “สินค้า” หมายความว่า สิ่งของที่ผลิตหรือมีไว้เพื่อขาย

³ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “บริการ” หมายความว่า การรับจัดทำกรงาน การให้สิทธิใด ๆ หรือการให้ใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใด ๆ โดยเรียกค่าตอบแทนเป็นเงินหรือผลประโยชน์อื่น แต่ไม่รวมถึงการจ้างแรงงานตามกฎหมายแรงงาน

⁴ สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2548). สิทธิและเสรีภาพ. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตร การเรียนรู้กฎหมายมหาชนด้วยตนเอง หมวดที่ 4 รัฐธรรมนูญ ชุดวิชาที่ 4 สิทธิและหน้าที่ของข้าราชการตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: ธนาพรส. หน้า 49.

ผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 4⁵ แล้วสามารถยื่นคำร้องไปที่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (The Office of the Consumer Protection Board) หรือ (สคบ.) คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด หรือหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น เพื่อเสนอเรื่องไปยัง คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Board) ดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีแทน

ต่อมาการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย เริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้นหลังจากที่รัฐบาล มีการตรากฎหมายเฉพาะขึ้น คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยมีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2522 ถือได้ว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยที่มีการจัดตั้งองค์กร ของรัฐขึ้น เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยตรง เรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค” และคณะกรรมการคุ้มครองเฉพาะเรื่อง ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา⁶ (The Committee on Contracts) คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา⁷ (The Committee on Advertisement) และคณะกรรมการ ว่าด้วยฉลาก⁸ (The Committee on Labels) รวมทั้งได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งหน่วยงาน เพื่อปฏิบัติงาน และเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค คือ “สำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค” หรือ (สคบ.) ซึ่งสังกัดอยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล และคำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการร่วม เพื่อความสะดวกในการประสานงาน

⁵ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 มาตรา 4 ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้

- (1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณณาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
- (2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ
- (3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
- (3 ทวิ) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
- (4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ หรือพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้

⁶ กำหนดให้มีสัญญามาตรฐานเพื่อความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค ในการทำสัญญาบัตรเครดิต สัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น

⁷ ดูแลไม่ให้ใช้ข้อความโฆษณาที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นเท็จเกินความเป็นจริงก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือ เกิดความแตกแยก

⁸ ดูแลให้มีการเปิดเผยคุณสมบัติและลักษณะของสินค้าในฉลาก อาทิชื่อและเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิต ราคา ปริมาณ และวิธีใช้

กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค⁹ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2522¹⁰ เนื่องด้วยกฎหมายอื่น ๆ ได้บัญญัติขึ้น เพื่อควบคุมผู้ประกอบการซึ่งเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคทางอ้อม ผู้บริโภคไม่สามารถใช้สิทธิในการฟ้องร้องผู้ประกอบการ (Operator) ทางอาญาต่อศาลได้ ส่วนการฟ้องร้องดำเนินคดีทางแพ่งก็เป็นภาระและเสียค่าใช้จ่ายมาก ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินคดีด้วยตนเองได้ อีกทั้ง วิธีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลผู้ประกอบการมิให้ผู้ประกอบการที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และเพื่อให้ผู้บริโภคมีหน่วยงานที่สามารถใช้สิทธิร้องเรียน เพื่อขอให้ได้รับการชดเชยความเสียหาย (Damage) เมื่อถูกผู้ประกอบการเอารัดเอาเปรียบโดยการละเมิดสิทธิ¹¹

อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่กำหนดบทบาท และอำนาจหน้าที่ให้องค์กรของรัฐดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้ประกอบการ แต่ยังคงส่งผลให้ผู้บริโภคไม่ได้รับความเป็นธรรม ตลอดจนการร้องเรียน หรือเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ซึ่งมีขั้นตอน และต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบดำเนินการที่ยาวนาน เนื่องจากกระบวนการในการพิจารณาคดี (Consideration) คุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค จะต้องเห็นสมควรให้มีการดำเนินคดี และการดำเนินคดีจำเป็นต้องเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม ซึ่งในการดำเนินการนั้น ต้องเข้าเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด

ประเด็นดังกล่าวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 สามารถกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาในการเข้าดำเนินคดีแทนผู้บริโภค เมื่อมีผู้ร้องขอให้ดำเนินคดีแทนได้ดังนี้¹²

⁹ ศรีสุทนต์ แจ็งสว่าง. (2540). บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในการกำกับดูแลด้านการโฆษณาสินค้าและบริการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 2-3.

¹⁰ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2522. (2522,1 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 96 (ฉบับพิเศษ ตอนที่ 105), หน้า 3.

¹¹ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (2544). สคบ.กับการคุ้มครองผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. หน้า 11.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 39-40.

1. ผู้ที่ร้องขอให้ดำเนินคดีแทนต้องเป็นผู้บริ โภคตามความหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522¹³

2. มีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค หมายถึง กรณีผู้ประกอบการเป็นฝ่ายผิดสัญญาเท่ากับการกระทำละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และรวมถึงกรณีผู้ประกอบการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายสิทธิก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

3. การดำเนินคดีจะต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคเป็นส่วนร่วม โดยพิจารณาจากลักษณะของการประกอบธุรกิจ ถึงแม้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายเพียงรายเดียว แต่ถ้าหากมีพฤติการณ์ที่เห็นได้ว่าหากผู้ประกอบการยังประกอบธุรกิจนั้นต่อไป อาจทำให้ผู้บริโภครายอื่น ๆ ได้รับความเสียหายด้วยได้ และผลของการดำเนินคดีแทนผู้บริโภครายใดนั้น เป็นประโยชน์ร่วมไปถึงผู้บริโภครายอื่น ๆ ด้วยที่ยังไม่ได้มาร้องขอตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522¹⁴ ซึ่งสามารถมายื่นคำร้องขอให้ดำเนินคดีภายหลังได้

การกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาในการเข้าดำเนินคดีแทนผู้บริโภคดังกล่าวข้างต้น ยังมีปัญหาทางกฎหมายที่เห็นควรนำมาศึกษา และวิเคราะห์โดยเฉพาะ คือ การกำหนดเงื่อนไข อาจทำให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ใช้ดุลพินิจที่จะดำเนินการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม (Unfairly) ถูกละเมิดสิทธิ (The Infringement of Rights) และยังก่อให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาว่ากรณีใดจึงเข้าเงื่อนไข ซึ่งการพิจารณาของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคนั้นควรมีเงื่อนไขที่ชัดเจน ซึ่งถือว่าเป็นกรณีเข้าเงื่อนไขเพื่อการดำเนินคดีอันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภค โดยส่วนรวม ทั้งนี้ การกำหนดเงื่อนไข อาจส่งผลให้ผู้บริโภคที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขเช่นว่านั้น ไม่ได้รับการให้ความคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคในการที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นควรดำเนินคดี

¹³ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 3

¹⁴ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 39 ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค หรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนร่วม คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการ โดยความเห็นชอบของอธิบดีกรมอัยการ หรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ในการดำเนินคดีในศาล ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

ละเมิดสิทธิจากที่ผู้บริโภครได้รับ ซึ่งแม้ผู้บริโภครดังกล่าวจะได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจากการละเมิดสิทธิของผู้บริโภครก็ตาม

จากปัญหาดังกล่าวและบทบัญญัติ มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 นั้น เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภคร ผู้บริโภครต้องทราบถึงเงื่อนไขของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นควรว่าการดำเนินคดีนั้นต้องเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม กล่าวคือ ยังไม่มีการกำหนดเงื่อนไขไว้อย่างชัดเจน และยังมีผลก่อให้เกิดประเด็นปัญหาตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น พิจารณแล้วเห็นควรถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเพื่อแสวงหาแนวทางในการกำหนดเงื่อนไข และการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีบทบัญญัติที่เหมาะสม เพื่อให้มีความชัดเจนและสามารถอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้แก่ผู้บริโภครได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคศึกษากรณีตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
2. เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้การกำหนดเงื่อนไขเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
3. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
5. เสนอแนะแนวทางปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้เกิดความชัดเจน เหมาะสม และสามารถอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้แก่ผู้บริโภครได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 39 วรรคหนึ่ง วางหลักว่า ในกรณีทีคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคร

หรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการ โดยความเห็นชอบของอธิบดีกรมอัยการ หรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล

บทบัญญัติดังกล่าว กำหนดการดำเนินการคุ้มครองแก่ผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะดำเนินการดังกล่าวได้ต้องเข้าเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ต้องเป็นกรณีซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม ซึ่งกรณีมีประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่ควรพิจารณาดังนี้

1. การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวอาจทำให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคใช้ดุลพินิจที่จะดำเนินการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ และยังก่อให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาว่ากรณีใดจะเข้าเงื่อนไขดังกล่าวหรือไม่

2. เกิดปัญหาการพิจารณาของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคว่าจะมีหลักเกณฑ์อย่างไรที่จะถือเป็นกรณีเข้าเงื่อนไขว่าเป็นการดำเนินคดีอันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

ประเด็นปัญหาดังกล่าวควรนำมาศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อค้นหาแนวทางของปัญหาเช่นว่านี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจน เหมาะสม และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า ในการกำหนดเงื่อนไขของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของนักกฎหมายที่จะต้องศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อค้นหาแนวทางตามปัญหาที่ได้กล่าวมานี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ในกรณีการใช้ดุลพินิจเห็นควรรับเรื่องดำเนินคดีผู้บริโภคที่เกิดความเสียหายจากการซื้อสินค้า หรือรับบริการ ของผู้บริโภคเอง ดังนั้น จึงเกิดแนวคิดที่ว่าควรวางมาตรการในการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอจำกัดการศึกษาการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับทราบถึงสิทธิการคุ้มครอง

ของตนที่พึงมีตามกฎหมาย ตลอดจนศึกษากฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ของประเทศไทย เพื่อหาแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขให้มีมาตรฐานอย่างถูกต้องต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การดำเนินการศึกษานิตินพนธ์เล่มนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ งานวิจัย บทความ และวารสารต่าง ๆ ด้วยทฤษฎี บทความ ตลอดจนมาตรการอื่น ๆ ในการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อหาข้อสรุปในการแก้ไขกฎหมาย หรือหามาตรการที่เหมาะสมในการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพปัญหาของการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และมาตรการอื่น ๆ เพื่อมาตรการที่เหมาะสม
2. ทำให้ทราบแนวความคิด ทฤษฎี ที่มา และความสำคัญของการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และมาตรการอื่น ๆ เพื่อมาตรการที่เหมาะสม
3. ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทย และต่างประเทศ
4. ทำให้ทราบผลการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
5. สามารถหาแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขและการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และเพิ่มเติมมาตรการอื่น ๆ เพื่อมาตรการที่เหมาะสม